

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Cob/82/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8109227033
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8109227033.4

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobcu: Obec Benkovce, 094 02 Benkovce 22, IČO: 00 332 267, právne zastúpeného JUDr. Stanislavom Kaščákom, advokátom, so sídlom Ulica 1. mája 1246, 093 01 Vranov nad Topľou, proti žalovaným: 1. rade Pavol Pulík - PROFPLYN, 082 42 Bzenov 164, IČO: 34 652 035, právne zastúpenému JUDr. Petrom Rakom, advokátom, so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov, 2. rade Československá obchodná banka, a.s., so sídlom v Bratislave 811 02, Žižkova 11, IČO: 36 854 140, o určenie neplatnosti právnych úkonov, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 19Cb/294/2009-319 zo dňa 3.10.2018, takto jednohlasne

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie mení tak, že žalovanému v 1/ rade proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobcovi proti žalovanému v 1/ rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol takto:

„Žalobca je povinný nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27.6.2016 č.k. 19Cb/294/2009-195 súd žalobu o určenie, že zmluva o dielo zo dňa 7.6.2007 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade je neplatná, zamietol. Žalobu o určenie, že zmluva o postúpení pohľadávky č. XXXXX-XXXXXX/XXXX zo dňa 24.10.2007 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade je neplatná, zamietol. Žalobu o určenie, že notárska zápisnica zo dňa 25.10.2007 spísaná na notárskom úrade notára JUDr. Vladimíra Čuchtu pod č. J., J. XXXXX/XXXX, J. XXXXX/XXXX, v ktorej žalobca uznal svoj záväzok voči žalovanému v 2/ rade, je neplatná, zamietol, pričom o trovách konania súd rozhodol tak, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 14.11.2017 č.k. 6Cob/71/2016-282 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a zrušil rozsudok vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 1.12.2017. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 28.2.2018 č.k. 19Cb/294/2009-293 súd priznal žalovanému v 1. rade voči žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu, žalovanému v 2. rade náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 21.6.2018 č.k. 6Cob/46/2018-316 zrušil uznesenie zo dňa 28.2.2018 vo výroku o povinnosti žalobcu nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, že úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť možnosť aplikácie ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade.

3. Následne citujúc ustanovenia § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 257 všetko zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) okresný súd uviedol, že o trovách celého konania súd rozhodol podľa § 262 odsek 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, nezistiac pritom dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, tak, že v plnej miere úspešnému žalovanému v 1. rade priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti tomuto uzneseniu ako celku podal žalobca včas odvolanie a navrhol, aby odvolací súd podľa § 388 CSP uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že neprizná žalovanému v 1. rade právo na náhradu trov konania, alebo aby uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. V dôvodoch svojho rozhodnutia žalobca uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol už druhý krát rovnako bez toho, aby vysvetlil svoje rozhodnutie, keď už v predchádzajúcom uznesení odvolacieho súdu zo dňa 21.6.2018 č.k. 6Cob/46/2018-316, ktorým zrušil predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom trov medzi týmito účastníkmi konania, uložil súdu prvej inštancie, aby svoje rozhodnutia aj presvedčivo zdôvodnil. Tento pokyn odvolacieho súdu podľa žalobcu súd prvej inštancie nesplnil ani z ďaleka, keď jeho argument, že žalovaný v 1. rade bol v konaní úspešný, a preto mu treba priznať náhradu trov konania, ignoruje základné skutkové zistenia preukázané v konaní súdom prvej inštancie.

6. Žalovaný v 1. rade je vlastným úmyselným konaním trestné stíhaný pre zločin, pričom vlastným konaním spôsobil vážne pochybnosti o platnosti písomných právnych úkonov a majetkové problémy žalobcovi, ktorý spláca záväzky za duplicitné finančné nároky žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade sa v priebehu tohto konania priznával k tomu, že vzal peniaze dvakrát za to isté, že to robil úmyselne, že sa obohatil, že dielo toľko nestálo koľko on dostal postupne peňazí, a že o tieto peniaze sa potom delil s inými osobami.

7. V ďalšom žalobca poukázal, že žalovaný v 1. rade najprv v roku 2010 uzavrel súdny zmier so žalobcom, potom však podal návrh na zrušenie súdneho zmiernu z dôvodu, že na jeho dom bola exekúcia, pričom všetky uvedené skutočnosti podľa názoru žalobcu predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nemá byť žalovanému v 1. rade priznaná náhrada trov konania v zmysle § 257.

8. Žalobca opakovane už aj s poukazom na dve predchádzajúce rozhodnutia vydané odvolacím súdom uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď všetky ním uvedené dôvody predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nemá byť žalovanému v 1. rade priznaná náhrada trov konania v zmysle § 257.

9. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na vyslovený právny názor Krajského súdu v Prešove v rozsudku vo veci samej zo dňa 14.11.2017, podľa ktorého pri aplikácii ustanovenia o dôvodoch hodných osobitného zreteľa musí ísť o celkom výnimočný prípad „okolností“ a „povahy“ veci, pre ktoré sa náhrada trov celkom, alebo sčasti neprizná. V predmetnom spore podľa žalovaného v 1. rade išlo o úplne typický spor štandardných subjektov (obec a podnikateľ) pri výkone normálnej podnikateľskej činnosti. Predmet sporu bol taktiež jeden z najtypickejších (určovací žaloba).

10. Podľa žalovaného v 1. rade za dôvody hodné osobitného zreteľa by sa mohli posudzovať niektoré typy súdnych konaní (napr. vysporiadanie podielového spoluvlastníctva, kde by sa skúmalo, či žalobca sa pred podaním žaloby snažil dohodnúť s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi), či vzťahy medzi účastníkmi (rodičia, deti, blízky príbuzný) atď.

11. S odstupom času je zrejmé, že žalobcove tvrdenia o jeho údajnej škode sú nedôvodné s tým, že žalobca si od žalovaného v 1. rade žiadnu údajnú škodu nežiadal a ani nežiada. Žalovaný v 1. rade poukázal aj na žalobcov postup a nekorektnú argumentáciu pri vedení súdneho konania, keď napríklad menil petity žaloby, nepredkladal dôkazy k svojim tvrdeniam a uvádzal nepravdivé skutočnosti na čo poukázal aj súd prvej inštancie. Podľa žalovaného v 1/ rade je preto argumentácia žalobcu nemiestna a nepatrí do odvolacieho konania o trovách konania, v ktorom sa skúma a posudzuje miera úspechu žalobcu a žalovaného v spore, teda skúma sa procesné hľadisko a neskúmajú sa už právne a skutkové tvrdenia ohľadom merita veci, keď tieto už boli súdmi podobne preskúmané a vyhodnotené zo strany žalobcu ako nedôvodné.

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní uznesenia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, a preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

13. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

14. Základnými zásadami premietajúcimi sa v rozhodovaní súdov o trovách konania sú - zásada úspechu v konaní podľa § 255 CSP a zásada zavinenia na zastavenie konania upravená v § 256 CSP.

15. V zmysle § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom (vrátane exekučným súdom) je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznal zákon náhradu trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel, alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore kým nie je spor ukončený. Ak bude rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania, ktoré na dosiahnutie tohto výsledku vynaložila. Právnym dôvodom tohto nároku je to, že strany, ktoré viedli spor konajú na vlastné nebezpečenstvo a nesú zodpovednosť za výsledok sporu. Od povinnosti platiť trovy treba odlišiť povinnosť hradiť trovy konania založené na základe úspechu vo veci. Podstata povinnosti hradiť trovy konania spočíva v tom, že súd zaviazal jednu stranu konania a nahradí druhej strane konania buď celkom alebo z časti trovy konania, ktoré v priebehu konania už táto druhá strana zaplatila. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP.

17. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania, zavedeným moderačného absolútneho práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone za splnenia, ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. V sporovom konaní sa povinnosť nahradit' trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sice sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však môže dôjsť k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo z časti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, a preto sa musí vykonať reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u strany konania povinnej plniť alebo čiastočne nahradit' trovy konania. Tieto dôvody inak pomerne jasne vymedzené stabilizovanou judikatúrou spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo úplne úspešnej strany sporu.

18. V prvom rade pri uplatnení aplikácie § 257 CSP je treba prihliadnuť najmä na okolnosť či strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril.

19. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že žalovaný v 1. rade sa na výzvu súdu, a to aj napriek tomu, že mu to bolo uložené uznesením súdu prvej inštancie č.k. 19Cb/294/2009-48 zo dňa 22.1.2010, ktoré

mu bolo spolu so žalobným návrhom doručené dňa 26.1.2010 nevyjadril a naopak na prvom pojednávaní konanom dňa 9.2.2010 uzavrel so žalobcom súdny zmier, ktorého predmetom bolo v celosti vyporiadanie uplatnených nárokov v žalobnom návrhu. Následne však so značným časovým odstupom podal návrh na zrušenie tohto súdneho zmiernu. Uvedené konanie, keď žalovaný v 1. rade sa nie len že nevyjadril k podanému návrhu, ale do zrušenia súdneho zmiernu nepredkladal, resp. neoznačil žiadne dôkazy, treba zohľadniť jednoznačne na ľarchu žalovaného v 1. rade a ako jeden dôvod pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP pri náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade. Ďalší dôvod je potrebné vzhľadnúť v okolnostiach, ktoré viedli žalovaného v 1. rade k podaniu návrhu na zrušenie súdneho zmiernu, ktorý ako dôvod pre podanie tohto návrhu neuvádzal, že bol pri tomto súdnom zmiere uvedený do omylu, resp. bol pre neho nevýhodný, ale skutočnosť, že sa ocitol v nepriaznivej finančnej situácii (na jeho rodinný dom bola vedená exekúcia), a preto nebol ochotný zaplatiť žalobcovi sumu, na ktorú pristúpil v súdnom zmiere.

20. V ďalšom zo skupín prípadov, ktorých aplikácia tohto ustanovenia (§ 257 CSP) prichádza do úvahy sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popretia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náklady trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán prihliadnúť na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní náhrady trov konania úspešnej strane, alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8.12.2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14 a prispôsobená novej právnej úprave).

21. Je teda potrebné skúmať pomery nie len toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Je nepochybné, že potom ako bol zrušený súdny zmier uzatvorený medzi stranami sporu už žalovaný v 1. rade nemusí nahradiť žalobcovi sumu 40.662,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 1.1.2009 do zaplataenia, ale naopak je to žalobca, na strane ktorého došlo k úbytku majetku tým, že hodnota diela dodaného žalovaným v 1. rade nedosahovala sumu, ktorú mu žalobca za toto dielo zaplatil. Je preto správne a spravodlivé, ak táto finančná ujma bude aspoň nepatrne kompenzovaná tým, že žalobca nebude musieť hradiť žalovanému v 1. rade jeho trovy konania. Žalobca ako obec hospodári s verejnými prostriedkami svojich občanov, a preto by bolo neprimeranou tvrdosťou, aby po tom, ako jej vznikla vyššie uvedená finančná ujma musela znášať aj náklady spojené s trovami konania, ktoré zapríčinil jej bývalý starosta, ktorý pri správe majetku žalobcu nepostupoval s primeranou starostlivosťou a obozretnosťou tak, ako to napokon vyplýva aj z obžaloby Krajskej prokuratúry v Bratislave doručenej Okresnému súdu Bratislava I (č.l. 111 súdneho spisu), kde bol bývalý starosta žalobcu obvinený pre obzvlášť závažný zločin subvenčného podvodu a žalovaný v 1. rade pre pomoc k tomuto obzvlášť závažnému zločinu. Už len táto okolnosť, ako aj tá skutočnosť, že ani žalovaný v 1. rade nepopieral, že výška finančných prostriedkov, ktoré od bývalého štatutárneho zástupcu žalobcu v mene žalobcu obdržal presiahla hodnotu diela, opodstatňuje pre záver o nepriznaní trov konania žalovanému v 1. rade z dôvodu hodného osobitného zreteľa.

22. Krajský súd, tak ako to už bolo uvedené, v danom prípade prihliadol najmä na žalovaným v 1. rade schválený súdny zmier, ktorý bol následne na základe dovolenia generálneho prokurátora SR zrušený pre rozpor s hmotným právom, kde obsahom súdneho zmiernu bolo finančné vyrovnanie, pričom predmetom konania bola určovacia žaloba, kde ani žalovaný v 1. rade nenamietal, že suma, na ktorú sa zaviazal zaplatiť žalobcovi je neopodstatnená, ale len to, že sa ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, kde obsahom tohto súdneho zmiernu bolo aj to, že žiaden z účastníkov (vrátene žalovaného v 1. rade) nemá nárok na náhradu trov konania. Predmetné dojednanie odvolací súd vyhodnotil ako jednoznačnú vôľu sporových strán, aby každá z nich znášala trovy vzniknuté v súvislosti s konaním o určenie neplatnosti právnych úkonov, čo v prejednávanej veci taktiež odôvodňuje v aplikácii ustanovenia § 277 CSP pri rozhodovaní o trovách konania.

23. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd na prejednávaný prípad aplikoval § 257 CSP a zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu o trovách konania spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia.

24. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP, § 257 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

25. Žalobcovi ako úspešnej sporovej strane by v aktuálnom odvolacom konaní vznikol nárok na náhradu trov v zmysle § 255 ods. 1 CSP (žalobca bol so svojim odvolacím petitom plne úspešný). Odvolací súd však rovnako ako pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania, keď z dôvodoch hodných osobitného zreteľa nepriznal v prvoinštančnom konaní úspešnému žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania (rovnako ani v tomto odvolacom konaní úspešnému žalobcovi) s poukazom na rovnaké zákonne ustanovenie § 257 CSP nepriznal žalobcovi proti v odvolacom konaní neúspešnému žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko žalobca bol pri svojom odvolaní úspešný len za aplikácie mimoriadnych ustanovení § 257 CSP, ktorý je možné aplikovať na základe úvahy súdu, a preto sa podľa odvolacieho súdu nemožno striktne riadiť úspešnosťou strán sporu v odvolacom konaní a rovnako je potrebné aplikovať vyššie citované ustanovenie § 257 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).